

Van bush tot Vocational Training Centre

In 2010 is er door de stichting Kofiannanschool een school gebouwd in Edipa. Ik heb deze school mogen bouwen met 5 Nederlandse leerlingen en ongeveer 22 Ghanese werkers. In maart 2010 hebben we de aftrap gegeven en de plaats bepaald waar de school komt. Het was nog een en al bush en de plaatsmarkering van de school was een boom waar we een rood/wit lint geplaatst hebben. Daarna zijn we in Nederland begonnen met de voorbereiding van de brigade en het verzamelen van gereedschap, machines en het maken van de tekeningen.

Na de vele uren voorbereiding en het werk in Ghana kunnen we vaststellen dat deze missie geslaagd is en er een mooie school staat in Edipa waar vele jaren menig jong volwassene een studie kan volgen en daardoor een betere toekomst krijgt.

Aan het einde van dit project maak je de balans op en reik je verbeterpunten aan.

Dit heeft tot doel om de volgende brigade nog beter voor te bereiden op hun werk in Ghana. Dit evaluatierapport geeft mijn bevindingen weer t.a.v. sommige zaken. Aan het einde van dit rapport geef ik nog enkele geef ik adviezen aan het bestuur ter verbetering van het gehele project.

Edipa en omgeving

Edipa is een dorpje op ongeveer 5 km van Nsawam. Het is een klein dorp dat afsteekt t.o.v. de omgeving. Komende van Accra ga je steeds dieper Ghana in, maar langs de Kumasi route zie je daar nog weinig van. Dit ontstaat pas als je richting Edipa rijdt en dat geeft direct ook aan dat een Technische school in deze omgeving zeer gewenst is. Edipa is een uitstekende plek voor technisch onderwijs omdat er werk voorradig is, er voldoende aanleverende scholen zijn en er weinig concurrentie is van andere technische scholen. Een strategische plek die ook het dorp een impuls zal geven.

Contact met thuis

Ghana ontwikkelt zich in een rap tempo. De digitale wereld is volop aanwezig en dat bevordert het contact met thuis. Bellen naar huis is nooit een probleem geweest en is tevens betaalbaar. Dit dan wel met een ter plaatse aangeschafte Ghanese telefoonkaart en beltegoed. Door de aanschaf van 2 dongels is internet mogelijk, zij het met een geringe snelheid. Hierdoor konden de brigadeleden veel contact onderhouden met het thuisfront door middel van MSN, blogs, en e-mail. Ook het maken van de digitale nieuwsbrief kon hierdoor vormgegeven worden, inclusief foto's

Het verblijf

Ons huis stond aan de rand van Nsawam en was groot genoeg en van alle gemakken voorzien. Iedereen, inclusief Christian, had een eigen kamer. De woonkamer was ruim genoeg voor het eten en de spelletjes die we regelmatig deden. Ook buiten zitten op de veranda was een genot en 's avonds konden we heerlijk op het dakterras genieten van de omgeving.

Wat wel jammer was is het feit dat de weg er naar toe erg slecht was. Regelmatig ging de bus stuk op deze 500 meter. Halverwege hebben we het bouwpuin gebruikt om de grootste kuilen te dichten waardoor er redelijk te rijden viel. De huur voor deze woning is mij niet bekend.

Catering/Kookstaf

De slechte ervaring met eten en verzorging in 2007 heeft mij doen besluiten dit nu zelf ter hand te nemen.

Nana Moses heeft gezorgd voor twee gekwalificeerde kookdames die ons de gehele tijd goed verzorgd hebben.

De eerste weken werden zij begeleid door Annelies die hen instrueerde bij het veilig en gezond klaar maken van het eten. Ook de hygiëne in en rond de keuken is aangeleerd. De dames Doris Honu en Comfort (Conny) Ayitey, hadden veel plezier in het koken en verzorgen van de brigade. Ze verzorgden ons goed en hadden altijd een luisterend oor voor de brigadeleden. Ook brigadeleden die te moe waren om te werken kregen extra aandacht en verzorging van hen.

In het begin ging Annelies mee met het doen van boodschappen maar in de loop van een aantal weken heeft zij de dames geleerd om te gaan met een budget van GHC 450,= voor de dagelijkse boodschappen. Ook heeft zij op verzoek van en in samenwerking met de dames een menu samengesteld voor 13 weken waar de dames zich keurig aan gehouden hebben.

Daarnaast hebben we zo'n acht keer extra boodschappen als vlees en wat luxer broodbeleg gekocht in de Mall in Accra.

Algehele conclusie is dat de dames uitstekend gekookt hebben voor de brigade en dat deze vorm van catering uitstekend is bevallen.

De hygiëne instructies, het menu, een gedetailleerd verslag over het eten en de lijst met levensmiddelen die we vanuit Nederland hadden laten verschepen zijn via Jan de Groot te verkrijgen.

De 25 werkers

Het werken met nieuwe mensen is een moeilijke opgave. De mensen die geselecteerd zijn door Nana Moses hebben weinig gewerkt met buitenlandse ondernemers en hebben soms geheel geen ervaring met bouwen. Hierdoor is het lastig werken, zeker in het begin. Als je daarbij optelt dat er ook nog eens 25 werkers afgenomen moesten worden en de fundering al gemaakt was door Ballast Nedam, dan loopt dat zeker spaak. Gelukkig konden we na week 6 de ploeg terugbrengen tot 15 of 16 Ghanese werkers en 5 brigadeleden. Hierna ging het stukken beter en kregen we meer en meer contact met elkaar. Wat veranderd is ten aanzien van andere jaren is het feit dat je werkers niet meer per direct mag opzeggen maar 14 dagen voordien kenbaar moet maken dat het werk ten einde loopt. Door deze wijziging, die mij door niemand is gemeld, moest ik de 6 werkers die na 6 weken overbodig waren, 14 dagen

doorbetalen. Ik heb, in overleg met Nana Moses nog geprobeerd de werkers deze 14 dagen productief te laten zijn door hen blokken te laten maken, maar dat weigerde men.

De bus en het vervoer

De bus was een groot drama. Omdat deze bijna drie jaar heeft stilgestaan is er veel ongemak geweest. Alle V-snaren, alle banden en alle remmen hebben we moeten vernieuwen en hadden, achteraf gezien, vooraf vervangen moeten worden. Het probleem met het oliefilter had niet voorkomen kunnen worden. Deze bus heeft een klein oliefilter en dit is een afwijkend model in Ghana. De volgende brigade doet er verstandig aan om in Ghana een bus te kopen. Mijn advies is om een Mercedes bus te kopen. Deze is erg gangbaar in Ghana en staat hoog op de wielen.

De TUC

De mensen van de vakbond heb ik weinig gezien. We werden wel door John en Pius ontvangen op het vliegveld, maar daarna was het contact minimaal en door drukte van deze vakbondsmensen tot het minimum beperkt. Ik heb dit niet als hinderlijk ervaren maar een nieuwe brigadeleider had er zeker last van gehad.

De bouw

De bouw van de school is goed verlopen. Er is veilig gebouwd, er heeft slechts een klein ongeluk plaatsgevonden. En de school is af. Een hele prestatie omdat naar mijn mening het bijna onmogelijk is een school van deze omvang in drie maanden te bouwen.

Door het aanbrengen van de fundering is het ons toch gelukt, maar zonder deze hulp van Ballast Nedam was het onmogelijk geweest. Je zou kunnen denken dat met het inzetten van meer mensen de school eerder klaar is, maar dat is een misvatting. Tijdens het diner heb ik hierover ook met Rene Ijspeerd van Ballast Nedam gesproken en hij deelde deze mening. Rene had met alle machines die hij tot zijn beschikking had meer dan drie weken nodig voor de fundering van de school.

Je kunt gerust stellen dat je zo'n 18 tot 20 weken nodig heb om een school van deze omvang te bouwen.

Uitgangspunt is dat je dit doet met 5 Nederlandse brigadeleden en 15 Ghanese werkers.

De financiën

Financieel is het bouwen van de school en het verblijf een gezonde missie geweest. Vooraf hebben we redelijk goed in kunnen schatten wat de kosten zouden zijn van verschillende onderdelen en dat is goed uitgekapt. De school is gebouwd in 13 weken waardoor er geen open einde in de financiën zaten zoals in 2007. Hierdoor kan snel een balans opgemaakt worden over de financiën. Globaal kunnen we stellen dat het bouwen van de school en het verblijf totaal GHC 93.000.= heeft gekost en dat is tegen de huidige koers een kleine € 50.000.=

Onderverdeeld per onderdeel is dit als volgt opgebouwd

Onderhoud brigade	GHC 18.600	€ 10.000.=
Communicatie	GHC 1.000	€ 520.=
Kosten Ghanezen incl. salaris	GHC 19.400	€ 10.000.=
Vervoer en bus	GHC 3 740	€ 1.950.=
Bouwkosten	GHC 51.000	€ 26.400.=

Ongetwijfeld zullen er nog rekeningen binnenkomen en zal het overzicht van de vierde brigade er anders uitzien, maar dit is de eindstand zoals ik deze heb overgedragen aan de penningmeester.

Christian Kwabena Salifu

Christian is voor de vierde keer de Ghanese assistent. Een zeer betrouwbare man die goedlachs is en altijd vrolijk. Doordat hij het al vier keer gedaan heeft en ik voor de tweede keer de brigadeleider was, ging het hem gemakkelijk af. Wat wel lastig was voor hem is het contact leggen met vreemde mensen in de omgeving van Nsawam. Christian heeft veel respect voor de traditie/gebruiken en daarom durft hij geen beslissingen te nemen alvorens hier met Nana contact, al of niet direct of via Charles (de Ghanese voorman), gehad te hebben. Ook het kennen van de wereld van onderaannemers is voor hem nog vreemd in deze omgeving. Hierdoor hebben we wel eens een verkeerde keuze gemaakt en is het werk van deze onderaannemer niet altijd naar mijn zin geweest.

Christian is een andere leider in Nsawam dan in Afranse. Daar heeft hij zijn sporen verdiend en kent iedereen hem. Ook heeft hij daar een positie doordat hij werk verdeelt onder de mensen.

In Nsawam is alles nieuw en de aanwezigheid van Nana Moses maakte het werk voor hen anders/moeilijker. Toch heb ik veel profijt gehad van hem. Hij is geen leider die de leiding overneemt als ik weg was. Veelvuldig ging hij naar brigadeleden om te overleggen wat er gedaan moest worden tijdens mijn afwezigheid.

Toch kan je geen school bouwen zonder een persoon als Christian. Hij behoedt je regelmatig voor fouten en verkeerde beslissingen. Doordat hij al vier keer een brigade heeft begeleid weet hij waar ons denken en doen afwijken van de Ghanese werkwijze. Of we een andere Christian kunnen vinden betwijfel ik ten zeerste.

De brigade

Ik heb deze school gebouwd met 4 timmerlieden en 1 schilder, waaronder een meisje. Een mooie en een goede groep. Alle brigadeleden hebben de tijd in Ghana goed doorstaan al is het wel jammer dat Mitch 3 dagen voor het vertrek naar huis is gegaan. Een onafwendbaar gevolg van zijn vermoeidheid, zijn algehele gezondheid en op advies van dr. Phillips, een Ghanese arts die Mitch drie keer onderzocht heeft. Ook nu, 3 weken na dato, is het een terechte keuze geweest.

De groep heeft zich keurig gedragen en er zijn geen excessen geweest. De sfeer in de groep is altijd heel hecht geweest en men had veel oog voor elkaars verdriet, elkaars heimwee of andere ongemakken. Hierdoor was het voor mij erg fijn om met deze groep deze klus te mogen doen. Ik heb genoten van de jongens en het meisje. Ik heb individuele jongen mensen zien groeien naar een volwassen status, ik heb ze fouten zien maken en gezien dat ze die weer herstelden. Ik heb gezien dat ze ruzie hadden en dat weer bijlegden. Kortom, deze groep heeft een mooie tijd meegemaakt in Ghana en ik mocht 13 weken met hun optrekken. Een groot voorrecht.

Evaluatie vanuit de leerlingen

Ik heb de laatste week een evaluatiegesprek gehad met de leerlingen. Daarin is over en weer gezegd wat we er van gevonden hebben en of de verwachtingen die iedereen had ook zijn uitgekomen. Globaal kunnen we de volgende aanbevelingen uit de groep leerlingen samenvatten:

- Er moet altijd een leidinggevend iemand aanwezig zijn op de bouw. Mogelijk werken met een assistent uit eerdere brigades. Christian heeft deze rol niet overgenomen als ik afwezig was.
- 13 weken is te lang.